

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Efterretninger

om

Randers lærde Skole

for

Skolaaaret 1846—1847.

af

Dr. C. A. Thorsen,
Skolens Rector.

Indbydelseskrift

til

den offentlige Examen i Randers lærde Skole
i Juli 1847.

Randers.

Trykt hos J. M. Elmenhoff.

Charakterer,

tildeelte de fra Randers lærde Skole dimitterede Candidater
ved Examen artium i Aaret 1846.

Candidaterne.	Udarbejdelse i Moders- maalet.	Latin.	Latin Stil.	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Geographie.	Historie.	Arithmetik.	Geometrie.	Lydsk.	Grammatik.	Hoved- Charakterer.
A. Lund	laud.	laud. p. c.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	laud.	Laudabilis.
B. N. E. Steenstrup	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud. p. c.	h. ill.	laud. p. c.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.
S. C. Boesen	laud.	h. ill.	laud.	laud.	h. ill.	laud.	laud. p. c.	laud.	n. c.	h. ill.	laud. p. c.	laud.	Haud illaud.
L. With	laud.	laud.	h. ill.	h. ill.	laud.	h. ill.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	laud.	Laudabilis.

Af de 53 Disciple, der besøgte Manders lærde Skole, da forrige Mars Program blev udgivet, bleve 4 i Efteraaret dimitterede til Universitetet med det Udfald af Examen Artium, som den foran aftrykte Charakterliste udviser. Deels ved det nye Skoleaars Begyndelse, deels i Løbet af samme udmeldtes følgende 9: L. M. Lauritzen, M. Seiersen, H. K. Jensen, T. M. Gliemann, J. M. Nyegaard, W. Bøggild, H. H. Hassager, M. E. G. Christensen og M. Holm. Fra 1ste September 1846 optoges derimod 12 nye Disciple, nemlig: G. v. Bergen, L. Bruun, M. E. Brunn, C. P. Faber, M. E. J. Hansen, C. Hassager, W. F. Hassager, C. W. Jessen, G. Isaacsen, C. C. Poulsen, W. G. N. Schönheyder, L. C. Badum, og fra 1ste Marts 1847 een, nemlig M. N. Hansen. Disciplenes Antal er altsaa for Tiden atter 53. Om nogen af dem vil i dette Efteraar blive dimitteret til Universitetet, er endnu ikke bestemt. — 11 nye Disciple ere indmeldte.

Skolens nuværende Disciple ere, i den Orden, de indtage efter den for Mai Maaned afholdte Censur:

VI Klasse.

1. Daniel Høffding Wulff, en Søn af Provst H. Wulff, Sognepræst til Levring og Hørup i Marhus Stift.
2. Niels Bruun, en Søn af afdøde Pastor B. Bruun, Sognepræst til Bjerregrav, Malum og Tanum i Viborg Stift.
3. Claus Badum, en Søn af Pastor J. H. Badum, Sognepræst til Galthen og Bissing i Marhus Stift.
4. Niels Christian Høm, en Søn af Exam. jur., Gæstgiver H. B. Høm i Hobro.
5. Thomas Frederik Westenholtz Steintal, en Søn af Proprietair M. Steintal til Rys i Aalborg Stift.
6. Balthasar Isaacsen, en Søn af Kjøbmand M. Isaacsen i Manders.

7. Biggo Magnussen, en Søn af Provst B. Magnussen, N. af Dbr., Sognepræst til Lyngaa og Skjod i Marhuus Stift.
8. Frih Andreas Johan Christian Baggesen, en Søn af Pastor Baggesen, Sognepræst til Vivild og Veilby i Marhuus Stift.

V Klasse.

1. Carl Arnold Edvin Jessen, en Søn af Kammerjunker, Overforster N. J. Jessen, N. af D., i Randers.
2. Clemens Jørgen Müller, en Søn af Cand. philos. N. Müller, første Lærer ved Mariager Kjøbstads Skole.
3. Johan Christian Jens Frederik Schönheyder van Deurs, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schönheyder i Randers, adopteret af sin Onkel, Proprietair van Deurs til Bodstrup i Sjælland.
4. Christian Frederik Wulff, en Søn af Kammerraad J. Wulff til Østergaard i Viborg Stift.
5. Hans Frederik Johannes Peter Folsach, en Søn af Overtrigscommissair P. Folsach, Eier af Fuglso Gaard i Marhuus Stift.
6. Peter Severin Kjær, en Søn af Gaardeier N. Kjær paa Bygballe i Marhuus Stift.
7. Søren Eschildsen, en Søn af afdøde Pastor Eschildsen, Sognepræst til Alro i Marhuus Stift.

IV Klasse.

1. Marcus Ancher Secher Lund, en Søn af afdøde Pastor N. B. Lund, Sognepræst til Østertorslev i Marhuus Stift.
2. Henrik Nicolai Buhl, en Søn af Pastor L. P. Buhl, Sognepræst til Carlby og Boldby i Marh. Stift.
3. Gustav Adolph Honnens, en Søn af Mitmester og Esquadronschef J. J. v. Honnens, N. af Dbr., i Randers.

4. Vilhelm Schalstrup Stilling, en Søn af Hr. L. Stilling, Eier af Tausstrup Mølle i Karhuus Stift.
5. Mathias Peter Richter Spliid, en Søn af Proprietair J. C. Spliid til Hvanstrup ved Hobro.
6. André Martinus Borberg, en Søn af Tobaksfabriquant J. Borberg i Randers.
7. Jens Brast, en Søn af Procurator N. Brast i Mariager.
8. Carl Kiilsgaard, en Søn af Bygmester P. C. Kiilsgaard paa Peterslyst ved Grevelskabet Frysenborg.

III Klasse.

1. Jacob Elisius Røster, en Søn af Apotheker S. L. Røster, borgerlig Raadmand i Randers og Stænderdeputeret.
2. Lauritz Meyer, en Søn af Premierlieutenant ved 5te Dragonregiment, C. S. N. v. Meyer, N. af D., i Randers.
3. Jacob Christopher Heerfordt, en Søn af afdøde Pastor C. F. Heerfordt, Sognepræst til Selde og Rasted i Viborg Stift.
4. Niels Rudolph Bay, en Søn af kgl. Kammermusikus, Professor D. B. N. Bay, Cantor ved Holmens Kirke i Kjøbenhavn.
5. Søren Winkel Røster, Broder til Nr. 1 i samme Klasse.
6. Christian Asp Heerfordt, Tvillingbroder til Nr. 3 i samme Klasse.
7. Carl Frederik Buhl, Broder til Nr. 2 i IV Klasse.
8. Ludvig Carl Vadum, Broder til Nr. 3 i VI Klasse.

II Klasse.

1. Lauritz Bruun, Broder til Nr. 2 i VI Klasse.
2. Hans Christian Ørsted Røster, Broder til Nr. 1 og 5 i III Klasse.

3. Jacob Sophus Bindesbøll Beder, en Søn af Hr. Exam. jur. P. Beder.
4. Otto Gordius Jensen, en Søn af Kjøbmand O. Jensen i Manders.
5. Lauritz Bergi Jespersen, en Søn af Fuldmægtig ved Land- og Sø-Krigscommissariatet J. E. Jespersen i Manders.
6. Wilhelm Okenholt Larsen, en Søn af ordineret Catechet, Pastor L. P. Larsen i Manders.
7. Hans Georg Faith Wind, en Søn af Proprietair C. Wind til Løvenholm.
8. Johan Otto Vallentin, en Søn af Provst J. Vallentin, Sognepræst til Tvede og Vinde i Marhuus Stift.
9. Johannes Henrik Heerfordt, Broder til Nr. 3 og 6 i III Klasse.
10. Masmus Nellemann Hansen, en Søn af Gaardeier J. Hansen til Sophiesminde ved Manders.
11. Jacob Johannes Tjelstrup, en Søn af afdøde Pastor J. J. Tjelstrup, Sognepræst til Gjødvad og Balle i Marhuus Stift.

I Klasse.

1. Claus Christian Poulsen, en Søn af Gaardmand Poul Andersen i Ensløv i Marhuus Stift.
2. Carl Hassfager, en Søn af Kjøbmand C. M. Hassfager i Manders.
3. Wilhelm Gottlieb Anton Schönheyder, en Søn af afdøde Pastor C. F. Schönheyder i Manders.
4. Gottlieb v. Bergen, en Søn af Cancellieraad G. L. v. Bergen, Herredsfoged i Galten, Støvring og Nørhald Herreder.
5. Wilhelm Ferdinand Hassfager, Broder til Nr. 2 i samme Klasse.
6. Carl Wilhelm Jessen, Broder til Nr. 1 i V Klasse.

7. Niels Marius Therschilsen, en Søn af Kjøbmand F. N. Therschilsen i Randers.
 8. Gustav Isaacsen, Broder til Nr. 6 i VI Classe.
 9. Niels Christian Johannes Hansen, en Søn af afdøde Kjøbmand D. Hansen i Randers.
 10. Niels Christian Bruun, en Søn af Kjøbmand J. Bruun i Randers.
 11. Christian Peter Faber, en Søn af Ritmester ved 5te Dragonregiment C. F. S. v. Faber, N. af Dbr.
-

Ved Begyndelsen af Skoleaaret 1846—47 var ikke blot en siden Mai Maaned ledig Lærerplads ved Skolen at besætte; men Oprettelsen af flere Classer og Indførelsen af nogle nye Underviisningsfag gjorde tillige en Forøgelse af Lærerpersonalet nødvendig. Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler constituerede derfor under 22de August de tvende theologiske Candidater C. M. Müller og S. Broberg til Lærere ved Skolen og bemyndigede derhos Rector til at lade Underviisningen i Naturhistorie og Tegning besørge mod Timebetaling af den constituerede Adjunct Klein og Malermester Lindstrøm. Den af Directionen approberede Fordeling af Lærefagene, som ved Hjælp af det saaledes forøgede Lærerpersonele traadte i Kraft fra 1ste Septbr. 1846, meddeles her i en schematiff Oversigt.

Schematisk Oversigt over Lærefagenes Fordeling ved Randers lærde Skole i Skoleaaret 1846-47.

Fagene.	Klasser							I Alt Timer.	Lærerne.	Fagene.	Klasser							Ugentl. Timer i Alt.
	6 Cl.	5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.	6 Cl.				5 Cl.	4 Cl.	3 Cl.	2 Cl.	1 Cl.			
Danſk og danſk Stil.	2	2	2	4	4	6	20	1. Rector.	Latin	10	5						} 17	
Latin og latinſk Stil.	10	9	9	9	8		45	2. Overlæreren.	Oldſager.	1	1							
Græſk.	5	5	5	5			20		Græſk.	5	5						} 24	
Oldſager og Mythologie.	1	1	1				3	3. Adjunct Wſſing. **)	Fræſk.	2	3							
Hebraiſk.	2	2	1				5	4. Adjunct Dorph.	Hiſt. og Geogr.	5	4						} 19	
Tyſk.	2	2	2	2	4	5	17		Hiſt. og Geogr.			4	5	5	5			
Fræſk.	2	3	3	2	2	2	14	5. Adjunct Gundorph.	Hebraiſk.	2	2	1					} 24	
Religion, Bibelhiſtorie og Ny Testamente.	3	2	3	3	3	3	17		Danſk.	2								
Hiſtorie og Geographie.	5	4	4	5	5	5	28	6. Adjunct Klein.	Religion ec.	3	2	3	3	3	3		} 24	
Arithmetik og Geometrie.	4	4	4	4	4	4	24		Latin.		4	9						
Naturhiſtorie.					2	3	5	7. Conſt. Adjunct Hanſen.	Græſk.			5	5				} 24	
Skrivning.				1	2	4	7		Oldſager ec.			1						
Tegning.						2	2	8. Conſt. Adjunct Müller.	Mathemat.	4	4	4	4	4	4	4	} 29	
									Naturhiſtorie.					2	3			
								9. Conſt. Adjunct Broberg.	Fræſk.			3	2	2	2		} 24	
									Latin.						8			
									Skrivning.				1	2	4		} 21	
									Latin.				9					
									Tyſk.	2	2	2	2				} 23	
									Danſk.		2	2		4	4	6		
									Tyſk.					4	5		} 2	
									Tegning.						2			
I Alt ugentlige Timer	36	34	34	35	34	34	207*)	10. Malermester Lindstrøm.	Sang.								2	
								11. Sengelærer Simonſen.	Gymnaſtik.									4
								12. Overbøgtmester Størup.										6

*) Hertil komme 4 Sangtimer og 6 Gymnaſiktimer. I begge ſag ere ſamtliche Diſcipler deelte i to Partier, ſaa at hver Diſciipel ugentlig i 2 Timer erhøler Underviſning i Sang, i 3 Timer i Gymnaſik.

**) Fra Begyndelsen af Aaret 1847 conſt. Adjunct Levinſen.

Under 28de Octbr. behagede det Hans Majestæt Kongen efter Ansøgning i Raade og med Pension at entledige Adjunct Ussing, efterat han i 28 Aar havde forestaaet sit Embede med Samvittighedsfuldhed og Nidkjerhed. Dog vedblev han velvilligen at fungere ved Skolen indtil Juleferien, efter hvilken hans under 24de Novbr. constituerede Efterfølger i Embedet, Cand. theol. L. J. Levinsen, overtog hans Underviisningsfag.

Anden Forandring er ikke foregaaet med Lærerpersonalet, med Undtagelse af, at den under 2den Novbr. 1844 til Lærer constituerede Cand. theol. Klein under 19de December 1846 allernaadigst er bestilket til Adjunct ved Skolen.

Foruden de i Programmet fra forrige Aar S. 31 meddeelte Directionsbestemmelser for efterhaanden fuldstændigt at indføre den under 25de Juli 1845 approberede Plan for de udvidede lærde Skoler, har Directionen endvidere under 18de Mai d. A. anordnet, at den Fremgangsmaade, som hidtil i Overensstemmelse med Forordn. af 7de Novbr. 1809 § 91 har været brugt ved Indbydelse af Censorer ved den offentlige Hovedexamen, skal ophøre, og at for Fremtiden i denne Henseende de Bestemmelser skulle følges, som indeholdes i den nysnævnte Plan af 25de Juli 1845 § 9.

Med Hensyn til Erhvervelsen af et nyt Skolelocale (s. Progr. for 1846 S. 32) har Hs. Majestæt Kongen under 21de Mai allernaadigst resolveret, at Sagen skal sættes i Beroe indtil videre.

Den i Programmet f. N. S. 44 omtalte Rectorindsættelse fandt Sted d. 31te Juli. Stiftets høierverdige Biskop holdt ved denne Høitidelighed en Tale, der havde til Thema: „hvoreledes den danske Folkeaaend skal udvikles i vore lærde Skoler.“ Rector talede om de Skranker, en besindig Skolebestyrelse maa sætte sig med Hensyn saavel til Disciplenes videnskabelige, som til deres moralske Dannelse. Før og efter Talerne bleve Choraler affungne af Skolens Disciple.

I Skoleaaret 1846—47 er i de forskjellige Fag Følgende læst eller bestemt til at læses før dets Slutning:

Latin.

II Klasse: Borgens Læsebog, S. 49—56; *Cornelii Nepotis Miltiades, Themistocles*. Af Madvig's Grammatik Formlæren og det Vigtigste af Casuslæren. Een Stil ugentlig.

III Klasse: *Cesaris comment. de bello Gallico* II. I & II cc. 1—10. Af Madvig's Grammatik Bøiningsslæren samt i Syntaren §§ 206—384. Disciplene ere derhos under Læeningen gjorte bekendte med de nødvendigste af de øvrige syntaktiske Regler. Mundtlig og skriftlig Stil meest efter Ingerslev's Materialier.

IV Klasse: *Ciceronis orationes IV in Catilinam, pro lege Manilia*. Af Madvig's Grammatik det Vigtigste af Syntaren. Til skriftlig og mundtlig Stil ere Ingerslev's Materialier benyttede. Extemporalstile ere jevnlig skrevne. Af Møllers Oversættelse af Damm's og Morich's Haandbøger i Mythologien er det Vigtigste læst.

V Klasse: *Livii hist. l. II; Ciceronis orationes pro lege Manilia & pro Archia poeta*. Af Madvig's Grammatik Ord-dannelseslæren samt hele Syntaris. Skriftlig Stil

efter Jagerslevs Materialier, mundtlig efter Jumpt's Op-
gaver. Extemporalstile ere jevnlig, Versioner fra Latin til
Dansk af og til skrevne. Möllers Overs. af Damms og
Morrig's mythol. Haandbøger, S. 58—256. Bojesens
Haandbog i de romerske Antiquiteter, S. 1—16.

VI Klasse: *Livii* hist. l. I; *Ciceronis* Disp. Tusc. l.
II, Cato major & Lælius, orat. pro Roscio Amerino; *Ho-*
ratii Epistolæ ll. I & II. Madvig's Sproglære §§ 175
—251 og 318—487. Af Bojesens rom. Antiquiteter Lit-
teraturhistorien samt S. 81—105. Stile og enkelte Versioner
fra Latin til Dansk. Til mundtlig Stil ere Jumpt's Op-
gaver benyttede.

Græsk.

III Klasse: Langes Materialier, S. 14—40. Af
Sammes Grammatik Formlæren med Undtagelse af det den
homeriske Sprogart Vedkommende. Under Læsningen er der
gjort opmærksom paa de vigtigste syntaktiske Regler.

IV Klasse: *Homeri* Iliad. ll. VI & VII. Af Lan-
ges Grammatik hele Formlæren.

V Klasse: *Homeri* Iliad. ll. I & IV; *Herodoti* hist.
l. IX cc. 1—40 & 93 — fin. Langes Grammatik, Form-
læren.

VI Klasse: *Homeri* Iliad. l. IV; *Xenophontis* Memo-
rab. Socrat. l. II; *Platonis* Apologia Socratis & Crito.
I Langes Grammatik Formlæren og af Syntaxen Læren om
Verbets Genera, Tempora og Modi, om adverbative og copu-
lative Conjunctioner og Partikler. — Desuden har det ældre
Partie læst *Herodoti* hist. l. I cc. 1—64, det yngre Partie
Herodoti hist. l. IX cc. 93—fin.

Hebraisk.

IV Klasse: Genesis, c. I. I Lindbergs Gramma-
tik det Vigtigste af Formlæren.

V Klasse: Genesis cc. 3—16. Lindbergs Grammatik, fornemmelig de uregelmæssige Verber.

VI Klasse: Genesis cc. 14—fin. Lindbergs Grammatik.

Dansk.

I Klasse: Bojesens Grammatik med Forbigaaelse af enkelte Stykker. Til grammatisk Dvælse samt til Oplæsning er Molbechs Læsebog brugt. Af H. P. Holsts Samling af Smaadigte ere adskillige lærte udenad og forklarede. Stil efter Dictat 2 Timer ugentlig.

II Klasse: Bojesens Grammatik. Molbechs Læsebog. Til Udenadslæsning af Vers er Fabricius's Samling af fædrelandshistoriske Digte afbenyttet. En Time ugentlig er anvendt til Stil.

III Klasse: Samme Bøger som i II Klasse. Skriftlige Dvælses een eller to Gange ugentlig.

IV Klasse: Holsts Læsebøger ere benyttede, og af den poetiske Deel ere flere Stykker lærte udenad. En Stil ugentlig.

V Klasse: Ligeledes.

VI Klasse: En skriftlig Udarbeidelse hver 14de Dag. Undertiden have Holsts Læsebøger været benyttede. Hjortens Udsigt over den danske Litteratur §§ 13—19.

Tysk.

I Klasse: Hjorts mindre Grammatik er gjenmemgaaet. Af Riises mindre Læsebog er omtrent Halvparten læst.

II Klasse: Hjorts mindre Grammatik. Hjorts Læsebog, S. 45—97.

III Klasse: Hjorts Læsebog, S. 1—20, 412—425. Af Hjorts større Grammatik Formlæren indtil Verberne. Under Læsningen ere ogsaa de øvrige Dele af Formlæren stadig indøvede, da hele Formlæren tilforn er læst efter Meyers Sproglære. Bresemanns Stiløvelser S. 1—32.

IV Klasse: Hjorts Læsebog, S. 1—49, 412—425. Af Hjorts Grammatik Formlæren. Bresemanns Stiiløvelser, S. 1—48.

V Klasse: Hjorts Læsebog, S. 1—20, 146—173, 412—430. Af Hjorts Grammatik Formlæren. Bresemanns Stiiløvelser, S. 1—52, 102—112.

VI Klasse: Schillers „Wallensteins Lager,“ „Die Piccolomini“ og det Meste af „Wallsteins Tod.“ Hele Hjorts Grammatik. Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Holsts danske Læsebog.

Fransk.

I Klasse: Borrings Manuel, S. 1—33. Abrahamse Grammatik: Declination og Hjelpeverber.

II Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasserne, S. 74—94. Ingerslevs Materialier, S. 1—6. Abrahamse Grammatik: Declination, Kjøns- og Fleertalsdannelse, Hjelpeverber.

III Klasse: Borrings Læsebog for Mellemklasserne, S. 42—53, 151—159. Ingerslevs Materialier, S. 10—26. Borrings Grammatik: Formlæren til de uregelmæssige Verber.

IV Klasse: Borrings Études littéraires, S. 46—62, 289—313, 359—369. Ingerslevs Materialier, S. 24 til Enden. Borrings Grammatik: Formlæren.

V Klasse: Borrings Études littéraires, partie en prose, S. 21—64, 228—241, 280—302. Abrahamse Grammatik: Formlæren. Forskjellige Stykker af Borrings Stiiløvelser.

VI Klasse: Borrings Études littéraires, partie en prose, S. 48—64, 174—192, 388—425. Abrahamse Grammatik: Formlæren, samt Cap. 1—5 af 1ste Afsnit af Syntaren. Forskjellige Stykker af Borrings Stiiløvelser.

Religion.

I Klasse: Valles Lærebog, 1—3 Cap. samt Cap. 6 til B. Herslebs mindre Bibelhistorie.

II Klasse: Valles Lærebog, de fem sidste Capitler. Herslebs større Bibelhistorie fra Begyndelsen til 6te Periode.

III Klasse: Valles Lærebog med Undtagelse af de to første Capitler. Herslebs Bibelhistorie, fra 6te Periode til S. 222.

IV Klasse: Fogtmanns Lærebog §§ 1—70. Herslebs Bibelhistorie, 3die Afdeling og 1ste Afsnit af 4de Afdeling.

V Klasse: Fogtmanns Lærebog §§ 11—70. Herslebs Bibelhistorie, 1ste, 2den og 3die Afdeling samt Apostlernes Historie.

VI Klasse: Fogtmanns Lærebog. Herslebs Bibelhistorie. Evangelium Joannis.

Historie.

I Klasse: Kofods fragmentariske Lærebog, Oldtidens Historie og Middelalderens indtil „Helvetiens Befrielse.“

II Klasse: Kofods fragmentariske Lærebog, Oldtidens og Middelalderens Historie. Allens Lærebog i Danmarks Historie, forfra til Christopher den Andens Thronbestigelse.

III Klasse: Kofods Udtog af Verdenshistorien, Mæcedonien, det romerske Rige, Frankrig indtil Henrik den Fjerde. Allens Lærebog i Danmarks Historie, Afsnittet 1448—1660.

IV Klasse: Kofods Udtog af Verdenshistorien, Mæcedonien, Rusland, Preussen, Polen, Ungarn. Allens Lærebog i Danmarks Historie, Afsnittet 1448—1660.

V Klasse: Kofods Udtog af Verdenshistorien, Portugal, Spanien, Nederlandene, Tydskland, Schweiz.

VI Klasse: Kofods Udtog, den ældre Historie, Danmark, Sverrig, Portugal, Spanien, Nederlandene.

Geographie.

I Klasse: Ingerslevs mindre Lærebog, Indledningen og Europa.

II Klasse: Ingerslevs større Lærebog, fra Kongeriget Holland til Asien.

III Klasse: Samme Lærebog, Asien, Indledningen til Europa, Norge og Sverrig.

IV Klasse: Samme Lærebog, Asien og Africa indtil Senegambien.

V Klasse: Samme Lærebog, Asien og den almindelige Indledning.

VI Klasse: Samme Lærebog, forfra til Italien.

Arithmetik.

I Klasse: Regning efter Ursins Regnebog.

II Klasse: Steens elementaire Arithmetik, §§ 1—45. Differ- og Bogstavregning.

III Klasse: Fallesens Lærebog, §§ 1—45. Differ- og Bogstavregning.

IV Klasse: Fallesens Lærebog, §§ 45—61; det Foregaaende repeteret. Bogstavregning.

V Klasse: Fallesens Lærebog, §§ 47—75; det Foregaaende repeteret. Bogstavregning.

VI Klasse: Fallesens Lærebog, §§ 71—103 med Undtagelse af §§ 77—80, 98 og 100—101. Det Foregaaende repeteret.

Geometrie.

I Klasse: Geometrisk Tegning efter Hetschs og Ursins Begyndelsesgrunde af den geometriske Tegnekunst.

II Klasse: Svenningsens Lærebog, §§ 1—59.

III Klasse: Samme Bog, §§ 75—141. Det Foregaaende repeteret.

IV Klasse: Samme Bog, §§ 166—213. Det Foregaaende repeteret.

V Klasse: Samme Bog, §§ 226—274. Det Foregaaende repeteret.

VI Klasse: Samme Bog, §§ 226—289, 317—318, 320—321, 323—324, 326—327, 330—332. Alt Foregaaende repeteret.

Naturhistorie.

I Klasse: Strøms naturhistoriske Læsebog, Pattedyrene og Fuglene til Svømmefugle.

II Klasse: Samme Bog, Pattedyrene og Fuglene til Vadefugle.

Beneficierne ved Skolen have i indeværende Skoleaar været saaledes fordeelte:

1. Høieste Stipendium, 50 Rbd., tillagdes Ingen.
2. Mellemste Stipendium, 35 Rbd., tillagdes Disciplene C. J. Müller og M. N. S. Lund, Alt at oplægge.
3. Laveste Stipendium, 20 Rbd., tillagdes Disciplene N. Bruun, B. Isaacsen, N. C. Høm, S. Eschildsen, H. N. Buhl, L. Meyer, J. C. Heerfordt og C. N. Heerfordt, Alt at oplægge.
4. Fri Underviisning bevilgedes Disciplene D. H. Wulff, J. N. Nyegaard, C. F. Buhl, J. C. B. Beder, B. D. Larsen og J. H. Heerfordt, samt fra 1ste April 1847 C. F. Wulff.
5. Underviisning mod nedsat Betaling bevilgedes Disciplene L. B. Jespersen og J. J. Jelsstrup.

De særegne Stipendier ere uddeelte saaledes: 1) Det Føieste Stipendium, 4 Rbd. 84 Sk., bestemt for en Dimittend, har endnu ikke kunnet bortgives, da ingen endelig Bestemmelse er tagen om Dimissionen iaar. 2) Stipendiet af de Brock-Wredalske Legater (Fund. § 8), 26 Rbd. 91½ Sk., er af Administrationen for bemeldte Legater tilkjendt Disciplene

C. J. Müller og M. N. S. Lund til lige Deling. 3) Af tvende Stipendier af samme Legater (Fund. §§ 9 og 10), hvilke uddeles efter hvert Nars Examen artium, er det ene paa 53 Rbd. 52 Sk. af Administrationen bevilget den i forrige Efteraar herfra dimitterede Student N. Lund, det andet paa 63 Rbd. 52 Sk. den ligeledes herfra til samme Tid dimitterede Student L. With. 4) De Bøger, som ere anskaffede for det i Fundatsen for samme Legater § 11 til Flittighedsbelønninger bestemte Rentebeløb, tildeelttes i Maret 1846 Disciplene N. Lund (J. Ewalds Skrifter), C. J. Müller (Horatius. Ed. min. Orellii), J. C. J. F. Schönheyder v. Deurs (Holbergs Niels Klim. 4. 1789), M. N. S. Lund (Georges Handwörterbuch der lat. Sprache), J. C. B. Beder (Dhlenschlägers Helge r) og H. C. D. Koster (Eventyr, oversf. af Dhlenschläger). 5) Stipendiet af det Lassonske Legat, 8 Rbd., er af Legatets Overdirector tillagt Student N. Lund.

Af Renterne af det Estrupske Legat, som udgjør 750 Rbd., ere i 11te Juni Termin d. N. 2 Rbd. udbetalte for Tilsyn med Fundators Faders Monument (efter Fund. § 4) og 28 Rbd. ere indgaaede i Skolekassen for at anvendes til Bibliothekets Forøgelse (efter Fund. § 5).

Oversigt over Skolens Indtægter og Udgifter i Maret 1846.

Indtægt.

Renter af Skolens rentebærende Formue . . .	40 Rbd.	" ½
Tiender og Degnekorn	2293	- 57¾-
Afgift fra St. Mortens Kirke i Manders . . .	20	- " -
Skolecontingenter	1405	- " -

Lateris 3758 Rbd. 57¾ ½.

	Transport	3758 Rbd.	57 $\frac{3}{4}$ f.
Afgift fra K�ammerkassen i Manders	24	-	" -
Forskjellige ubestemte og ekstraord. Indtægter	217	-	35 -
Afdrag paa Forskud, Laan og anden Gjeld	560	-	" -
Tilskud fra den almindelige Skolefond . . .	2900	-	" -
	<u>Summa</u>	7459 Rbd.	92 $\frac{3}{4}$ f.

Udgift.

Gager til Skolens faste L�ereere og Inspector og Gratificationer til Samme	4934 Rbd.	41	f.
Betaling til Timel�ereere	262	-	" -
Pensioner	482	-	" -
Tilskud til Bibliotheket og de videnskabelige Apparater	92	-	89 -
Bygningens Vedligeholdelse	43	-	40 -
Inventariets, deriblandt de gymnastiske Ap- paraters, Vedligeholdelse og Forvægelse	29	-	73 -
Br�endsel og Belysning	199	-	72 -
Skatter og Afgifter	121	-	70 -
Negnstabsf�rereens Procenter	125	-	17 -
Forskjellige l�bende og tilf�eldige Udgifter .	297	-	58 -
Gageforskud	560	-	" -
Afgivet til den almindelige Skolefond . . .	89	-	4 -
Underbalance fra forrige Aar	142	-	74 $\frac{3}{4}$ -
	<u>Summa</u>	7380 Rbd.	58 $\frac{3}{4}$ f.
	Indtægten	7459	- 92 $\frac{3}{4}$ -
	<u>Beholdning</u>	79 Rbd.	33 f.

Til Skolebibliothekets Forsyning ere i Aaret 1846, foruden det i ovenstaaende Regnskab anførte Tilskud af 92 Rbd. 89 f., anvendte Bibliothekets egne Revenuer, 58 Rbd.,

eller i Alt 150 Nbd. 89 f. — Siden Fortegnelsen i Skole-
 efterretningerne for 1845—46 sluttedes, ere følgende Bøger
 tilkomne:

- Aktstykker til Oplysning især af Danmarks indre Forhold i ældre Tider.
 Samlede og udgivne af Høens Stifts litteraire Selskab. Anden Sam-
 lings 2det Hefte. 1845. 4.
- W. A. Becker, Handbuch der römischen Alterthümer, nach den Quellen
 bearbeitet. M. K. Th. I u. II, 1—2 Abth. Epz. 1843—46. 8.
- W. A. Becker, Zur römischen Topographie. Epz. 1845. 8.
- W. A. Becker, Die römische Topographie in Rom. Epz. 1844. 8.
- Beckers Verdenhistorie, oversf. af J. Riise. 14de B. 1—6 H. Kbh.
 1846. 8.
- P. W. Becker, Samlinger til Danmarks Historie under Kong Frederik
 den Tredies Regjering af udenlandske Archiver. 1ste D. Kbh. 1847. 8.
- A. J. Bergsøe, Den danske Stats Statistik. 2 B. 3—4 H. Kbh.
 1847. 8.
- Uddrag af Jens Bircheros Dagbøger, udg. af C. Molbech. Kbh.
 1846. 8.
- E. Bojesen, Kortfattet dansk Sproglære. 2 Dpl. Kbh. 1847. 8.
- Budget for Aaret 1847. Kbh. 1847. 4.
- Cæsaris commentarii de bello gallico. Erklært von C. G. Herzog.
 2 Aufl. Lpz. 1831. 8.
- Ciceronis orationes selectæ. Mit Aumerkungen von A. Möbius, neu
 bearbeitet von G. C. Crusius. Hannov. 1812—46. 8.
- T. S. Erslew, Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark
 o. s. v. 9de H. Kbh. 1846. 8.
- Corpus Grammaticorum latinorum veterum. Ed. Lindemann. Tom.
 I—IV, i. Lips. 1831—40. 4.
- L. Gelweg, For Literatur og Kritik. Et Fjerdingaarskrift. 4 B.
 2—4 H. og 5 B. 1 H. Odense 1846—47.
- G. J. Gutsch og G. J. Ursin, Begyndelsesgrunde af den geometriske
 Tegnelære. Med 48 Foliotegninger. 2den Udg. Kbh. 1844. 4.
- A. Humboldt, Kosmos. Oversat af G. A. Schumacher. 1 D. 1—5
 H. Kbh. 1846—47. 8.
- J. C. Jahn u. R. Klotz, Neue Jahrbücher für Philologie und Pæda-
 gogik. 45 B. 4 H. 47 B. 1—4 H. 48 B. 1—3 H. 49 B.
 1—4 H. Lpz. 1846—47. 8.
- Supplementband. 12 B. 1—4 H. 13 B. 1 H. Lpz. 1846—47. 8.
- T. Lucretii Cari de rerum natura libri sex. Ed. A. Forbiger.
 Lips. 1828. 8.
- Nye Danske Magazin. 1—6 B. Kbh. 1794—1836. 4.
- Danske Magazin, tredie Række. 1 B. og 2 B. 1—3 H. Kbh. 1844. 4.

- J. H. Mansa*, Kort over Nørrejyland. Pl. VI. Kbh.
- J. P. Mynster*, De illo fratre, cujus Paulus 2 Cor. VIII, 18 mentionem facit, commentatio. Haun. 1816. 4.
- Oversigt over det danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger i Aaret 1816. Nr. 1—6. Kbh. 1816. 8.
- N. M. Petersen*, Det danske, norske og svenske Sprogs Historie. 1—2 D. Kbh. 1829—30. 8.
- R. Rask*, Forsøg til en videnskabelig dansk Retskrivningslære. Kbh. 1826. 8.
- Regnskabs-Oversigt for Aaret 1845 over samtlige Stats-Indtægter og Udgifter *zc.* Kbh. 1847. 4.
- W. Rein*, Das römische Privatrecht. Lpz. 1836. 8.
- J. L. Rohmann*, Skildringer af den nyeste Tids Historie. 1—2 D. Odense 1847. 8.
- J. L. A. Kolderup-Rosenvinge*, Supplement til Samlingen af Lovbud og Collegialbreve vedkommende Geistligheden og de i Lovens anden Bog omhandlede Gjenstande. Kbh. 1846. 8.
- J. Ræder*, Danmarks Krigs- og Politiske Historie fra Krigens Udbrud 1807 indtil Freden til Jönköping. 2den Deel. Kbh. 1817. 8.
- J. f. Schouw*, Dansk Tidskrift Nr. 1—2. Kbh. 1847. 8.
- Scriptores rerum danicarum medii ævi. Tom. V—VIII. Hauniæ. 1776—1831. Fol.
- S. P. Selmer*, Kjøbenhavns Universitets Aarbog for 1845. Kbh. 1847. 8.
- H. Stephani* Thesaurus græcæ linguæ. Edd. C. B. Hase, G. et L. Dindorfii. Vol. V. fasc. 7 et Vol. VI. fasc. 6. Parisiis. Fol.
- P. f. Suhm*, Historie af Danmark, 4—14 B. Kbh. 1790—1828. 4.
- P. f. Suhm*, Samlinger til den danske Historie. 1—2 D. Kbh. 1779—81. 4.
- Rye Samlinger til den danske Historie. 4 B. Kbh. 1795. 4.
- Die römischen Satiriker. Uebertragen u. mit Erläuterungen versehen von H. Dünker. Braunschweig 1846. 8.
- Tafel, Osiander u. Schwab, Römische Dichter in neuen metrischen Uebersetzungen. Bdh. 39. Stuttg. 1845. 12.
- P. N. Thorup*, Historiske Efterretninger om Ribe Cathedralskole. 1 D. 1 H. Ribe 1846. 8.
- Nyt historisk Tidskrift, udg. af den historiske Forening. 1 B. 1 H. Kbh. 1846. 8.
- J. P. Trap*, Hof- og Stats-Calender for Aaret 1847. Kbh. 1847. 4.
- J. L. Ussing*, Reisebilleder fra Syden. Kbh. 1817. 8.
- C. F. Wegener*, Om Anders Sorensen Vedel. Kbh. 1846. 4.
- G. H. Winther*, Quibus artibus et conatibus ludi reales, qui vocantur, in Germania apud protestantes ad initium hujus seculi instituti sint. Haun. 1816. 8.

Fremdeles har Bibliotheket modtaget de i Marts Løb udgivne Fortegnelser over Forelæsningerne ved Kjøbenhavns Universitet og Charakterlister over dem, der have underkafstet sig Examen Artium og anden Examen; endelig samtlige Programmer fra Kjøbenhavns Universitet og Skolerne i det egentlige Danmark og i Hertugdømmerne, samt fra de preussiske Skoler.

Disciplenes Morstabsbibliothek, der bestyres af Adjunct Dorph, er i indeværende Skoleaar blevet forøget med følgende Bøger:

Baggesens Værker, 9de og 10de Deel. — Amleth, Tragoedie af Dehlenschläger. — Niels Ibsen og hans Samtid af P. P. 2 Bd. — Kroniker fra Kong Christian den Andens Tid, udgivne af C. Bernhard, 3 Bind. — K. L. Rahbeks samlede Fortællinger, 4 Bd. — Om Opdagelsen af Amerika, af J. H. Campe, 3 Dele. — Charakterles, Skildring af Privatlivet i Grækenland, af W. M. Becker. — Scener i Afrika, af Marryat, 2den Deel. — Nybyggerne i Canada, af Marryat, 2 Bd. — Magazin for Natur og Menneskefundskab, 4 Hefter.

Indtægterne have været:

Juli 1846. Contingent af 26 Medlemmer	13 Rbd.	"	§.
Jan. 1847. Dito af 30 Medl.	15	-	" -
	28	-	" -

Udgifterne have været:

Forrige Aars Underbalance (see Progr. f. 1846)	1 Rbd.	38	§.
Boghandler Schmidt i Juli 1846	11	-	72 -
— — i December 1846	5	-	8 -
— Jacobsen i Jan. 1847	8	-	52 -
	Lateris	26	- 74 -

	Transport 26 Nbd. 74 f.
Bogbinder Lerche i Jan. 1847	4 - 12 -
Kroniker fra Chr. 2dens Tid (kjøbt underhaanden)	3 - - -
	<hr/>
	33 Nbd. 86 f.

Den offentlige Examen

i Randers lærde Skole for Aaret 1847
foretages i følgende Orden:

Mandagen den 19de Juli.

- Kl. 8. De 5 øverste Classer latinſt Stiil.
" 2. Alle Classer danſt Stiil.

1ſte Læſeværelſe.

2det Læſeværelſe.

Tirsdagen den 20de Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Latin.
" 10½. III Cl. Tydſk.
" 2. V Cl. Græſk.
" 4. V Cl. Tydſk.

- Kl. 8. II Cl. Religion.
" 2. IV Cl. Mathematik.

Onsdagen den 21de Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Religion.
" 10½. V Cl. Franſk.
" 2. IV Cl. Latin.
" 4. VI Cl. Verſion fra Latin til Danſk.

- Kl. 8. I Cl. Hiſtorie og Geographie.
" 2. II Cl. Mathematik.

Torsdagen den 22de Juli.

- Kl. 8. V Cl. Latin.
" 10. III Cl. Franſk.
" 2. VI Cl. Græſk.

- Kl. 8. I Cl. Religion.
" 2. IV Cl. Hiſtorie og Geographie.

Fredagen den 23de Juli.

- Kl. 8. VI Cl. Hebraiſk.
" 10. IV Cl. Franſk.
" 2. II Cl. Hiſtorie og Geographie.

- Kl. 8. III Cl. Latin.
" 10. V Cl. Mathematik.
" 2. I Cl. Danſk.

1ste Løseførelse.

2det Løseførelse.

Toverdagen den 24de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Historie og Geographie.
 „ 2. II Cl. Latin.

Kl. 8. V Cl. Religion.
 „ 10. III Cl. Græsk.
 „ 2. I Cl. Tydsk.

Mandagen den 26de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Mathematik.
 „ 2. II Cl. Naturhistorie.

Kl. 8. III Cl. Religion.
 „ 10½. I Cl. Fransk.
 „ 2. V Cl. Historie og Geographie.

Tirsdagen den 27de Juli.

Kl. 8. IV Cl. Religion.
 „ 10½. VI Cl. Fransk.
 „ 2. IV Cl. Græsk.
 „ 4. II Cl. Tydsk.

Kl. 8. I Cl. Naturhistorie.
 „ 10. IV Cl. Tydsk.
 „ 2. III Cl. Historie og Geographie.

Onsdagen den 28de Juli.

Kl. 8. VI Cl. Tydsk.
 „ 10. V Cl. Hebraisk.
 „ 2. II Cl. Dansk.
 „ 4. Alle Cl. Gymnastik.

Kl. 8. III Cl. Mathematik.
 „ 10½. II Cl. Fransk.
 „ 2. IV Cl. Hebraisk.

Torsdagen den 29de Juli om Formiddagen Kl. 9 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple.

Fredagen den 30te Juli om Formiddagen Kl. 10 foretages Translocationen.

Onsdagen den 1ste September begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære den mundtlige Examen og Translocationen indbydes herved ærbødigt Disciplenes Fædre og Forefætte samt andre Skolens og Videnskabernes Belyndere.

Kanders lærde Skole, d. 1ste Juli 1847.

C. N. Thortsen.